

Октомври 2021 г.

ПРЕГЛЕД НА ЕВРОПЕЙСКАТА СИСТЕМА ЗА ТЪРГОВИЯ С ЕМИСИИ ПОЗИЦИЯ НА CEMBUREAU

ЕКЗЕКУТИВНО ОБОБЩЕНИЕ

- ✓ CEMBUREAU подкрепя преразглеждането на Схемата за търговия с емисии (СТЕ), с цел привеждането ѝ в съответствие с повишените климатични амбиции. Реформата е важна, за да осигури правилните пазарни сигнали, които да позволят индустриалния преход, който ще изисква значителни инвестиции от европейската промишленост. Имайки това предвид, ние подчертаваме в този документ редица ключови аспекти, които са от съществено значение за укрепване на проекта на Директива за СТЕ.
- ✓ Увеличението на коефициента на линейно намаляване (LRF), , промяната на базата за горната граница и засилените основополагащи правила ще окажат значителен натиск върху промишлеността и допълнително ще наблегнат върху отделянето на въглерод в сектора. В това отношение CEMBUREAU подкрепя въвеждането на Механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите (СВАМ). Ние обаче смятаме, че е необходимо да се подобрят някои ключови параметри на предложението за СВАМ - като се гарантира, че то напълно изравнява разходите за CO₂ между доставчиците от и извън ЕС чрез безотказен механизъм, включващ непреки емисии и решение за износа - преди всяко прекратяване на безплатните квоти.
- ✓ Приходите от СТЕ трябва да се използват за отключване на инвестициите в революционни технологии като улавяне, използване и съхранение на въглерод (CCUS), което играе ключова роля в циментовата промишленост. Въпреки че приветстваме увеличаването на фонда за иновации в областта на СТЕ и въвеждането на въглеродни договори за разлика (CCD), е наложително да се въведат ясни правила за отчитане, които да стимулират повторното използване на CO₂. В този си вид проектодирективата би ограничила значително потенциала на CCUS технологиите и намаляването на емисиите.
- ✓ Използването на nereциклируеми отпадъци и отпадъци от биомаса е ключов лост за намаляване на емисиите при производството на цимент. Занапред е от ключово значение в СТЕ на ЕС да се включат инсинераторите, за да бъдат те изправени пред същите климатични изисквания като тези за циментовите пещи. Освен това разширяване на ценообразуването на въглерода към други сектори като автомобилния транспорт и сградите е необходимо, но тези сектори трябва да се поставят в отделна схема, както се предлага в законодателните предложения.

1. Въведение – Европейската циментова промишленост и СТЕ на ЕС

Пътища за декарбонизация на европейската циментова промишленост

Европейската циментова промишленост напълно подкрепя целите на европейската Зелена сделка. Циментът е ключов фактор за въглеродно неутралното общество чрез своя краен продукт бетона, който е ключов компонент за възобновяемата енергия и активите на обществения транспорт, както и е предпочитаният материал за устойчиви сгради и инфраструктурата на утрешния ден.

Понастоящем европейската циментова промишленост използва 7% от разрешителните за въглерод, търгувани по СТЕ на ЕС, а над 200 циментови завода са обхванати от схемата в целия ЕС. От 1990 г. циментовият сектор е намалил относителните си емисии на CO₂ с около 15%.

През май 2020 г. CEMBUREAU публикува своята [Carbon Neutrality Roadmap](#) (Пътна карта за въглеродна неутралност на CEMBUREAU), в която изложи амбицията си до 2020 г. да постигне нулеви емисии на парникови газове по веригата на стойността на цимента и бетона. Пътната карта определя подробно технологичните пътища за постигане на нулеви емисии на парникови газове по веригата на стойността на цимента и бетона верига до 2050 г.

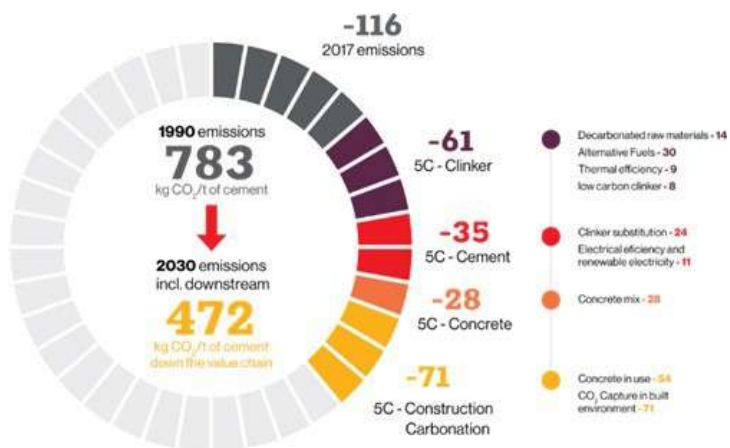
С хоризонт 2030 г. пътната карта предвижда намаляване на брутните емисии на CO₂ с 30% за цимента и с 40% по следващите звена от веригата на стойността спрямо 1990 г. Както е обобщено в приложената диаграма, намаляването на емисиите, което ще се случи от сега до 2030 г., ще се основава до голяма степен на съществуващите технологии като подобрения в топлинната ефективност на циментовите пещи; подмяна на изкопаемите горива с nereциклируеми отпадъци и отпадъци от биомаса; използване на декарбонизирани суровини; по-ниски съотношения между клинкер и цимент, както и повишена електрическа ефективност.

Макар да се очаква улавянето на въглерод да влезе в масова употреба едва след 2030 г., е важно да се отбележи, че много CCUS пилотни проекти и прототипи са в процес на разработка и ще бъдат въведени в експлоатация през настоящото десетилетие. В бъдеще CCUS са незаменими за постигане на въглеродна неутралност в циментовата промишленост.

Циментовата промишленост е изложена на отделяне на въглерод и тази експозиция ще се повиши при повишените цели на ЕС за намаляване на парниковите газове.

При сегашните цени на въглерода в ЕС разходите за CO₂ на европейската циментова промишленост понастоящем възлизат на около 8-10% от общите производствени разходи, въпреки безплатните квоти по европейската схема за търговия с емисии (СТЕ)¹. Този висок дял на разходите за CO₂ е особено предизвикателство в момент, когато никое друго циментово предприятие извън Европа не е изложено на такива разходи.

Вносът на цимент в ЕС от страни извън ЕС се е увеличил със 160% за последните пет години (2016-2020 г.) и с 25% само през 2020 г. - със значителни скокове в държавите, разположени на международни търговски маршрути. Собственият анализ на CEMBUREAU показва, че отделянето на въглерод в циментовата промишленост ще се задълбочи през следващите години въпреки съществуващите мерки за защита от отделяне на въглерод, като например безплатните квоти (виж [CEMBUREAU position paper on CBAM](#) (Документ за позиция на CEMBUREAU относно механизма за корекция на въглеродните емисии на границите от октомври 2021 г)). Следователно е необходимо съществуващите мерки срещу отделяне на въглерод да бъдат засилени чрез въвеждането на CBAM.

¹ [Виж Разходи за CO₂ в производството на цимент – изчисления, CEMBUREAU](#)

2.Преглед на СТЕ на ЕС становища от европейската циментова промишленост

CEMBUREAU приветства предложеното преразглеждане на СТЕ на ЕС. Ясно е обаче, че подобна реформа ще окаже значителен натиск върху промишлените сектори. Освен това искаме да подчертаем, че СТЕ е преразглеждана многократно през последните години: занапред и в светлината на програмата за декарбонизация на циментовата промишленост е от ключово значение да се гарантира, че предстоящата реформа е дълготрайна и осигурява стабилна правна рамка за инвестиции. По-долу подчертаваме някои ключови аспекти, които трябва да се засилят в предложението на Комисията.

- a. **Преразглеждането на СТЕ на ЕС ще окаже значителен натиск върху промишлените сектори и всякакви промени в правилата за безплатни квоти трябва да се извършват внимателно**

Както е обяснено по-горе, европейската циментова промишленост е изложена на разходи за CO₂, с които практически не се сблъскват други циментови заводи извън Европа. Тази тенденция неизбежно ще се влоши от предложените ревизии - както поради това, че се очаква цените на въглерода да се повишат в резултат на увеличаване на LRF и промяната на базата за граничната стойност, така и поради по-строгите ключови правила.

Безплатните квоти по СТЕ не трябва да се прекратяват преди СВAM да изравни разходите за CO₂ и да стане напълно безотказен, работещ и проверен

CEMBUREAU подкрепя въвеждането на СВAM. Задължително е обаче да се гарантира, че СВAM ефективно изравнява разходите за CO₂ между доставчиците от ЕС и тези ЕС, преди да започне постепенното прекратяване на безплатните квоти. Както е обяснено в [CEMBUREAU's position paper on СВAM](#) (Документ за позиция на CEMBUREAU относно механизма за корекция на въглеродните емисии на границите от октомври 2021 г) някои ключови параметри на предложенията на Комисията трябва да бъдат подобрени с цел:

- Гарантиране на пълно изравняване на разходите за CO₂ чрез стриктно отразяване на разходите за въглерод, с които се сблъскват доставчиците от ЕС;
- Разработване на безотказна система за мониторинг и докладване за измерване на вградените емисии и избягване на заобикаляне;
- Включване на непреките емисии и надлежно отчитане на емисиите от транспорта, като по този начин се отразява структурата на разходите за CO₂ на производителите от ЕС;
- Включване на решение за износа на ЕС, за да се избегне ситуация, при която СВAM би довел до ограничаване на достъпа до экспортните пазари за европейската промишленост с отрицателно въздействие върху глобалните показатели за CO₂.

Секторите на СВAM наистина биха били изложени на значителни рискове, ако безплатните квоти се прекратят в момент, в който механизмът не е демонстрирал своята ефективност. Освен това, ако не се намери решение за износа, това прекратяване би довело до риск от изкривяване на пазара между СВAM и не-СВAM секторите и би имало опустошително въздействие върху европейските промишлености. На последно място, но не последно по значение, безплатните квоти по СВAM и СТЕ не са строго сравними и взаимозаменяеми мерки, тъй като производителите от ЕС понасят разходи за въглерод за цялото си производство, докато вносителите се облагат само за количествата, изнасяни за ЕС.

Такова постепенно и „безрисково“ прилагане на СВAM трябва допълнително да се подкрепи от ранно въвеждане на СВAM през преходната фаза, в която инструментът би съществувал съвместно със сегашните безплатни квоти по СТЕ. Тази преходна фаза ще гарантира, че проектът на СВAM е напълно безотказен и че механизмът ефективно постига изравняване на разходите за CO₂. Такова съвместно съществуване на настоящите безплатни квоти и СВAM е законово възможно и не представлява риск от „двойна защита“ предвид начина, по който е проектиран СВAM ².

² CEMBUREAU възложи редица правни становища по темите, чието заключение е, че правилата на СТО сами по себе си не забраняват такова едновременно съществуване на СВAM и безплатни квоти, при условие че за изчисляване на точния обхват на СВAM мерките се използва подходяща методика така, че да не се припокриват с покритието на безплатните квоти по СТЕ. С други думи, доколкото при определянето на нивата по СВAM се отчитат безплатните квоти за производителите от ЕС, може да съществува съвместно съществуване без риск от двойна защита.

Всяко последващо намаляване на безплатните квоти трябва да се извършва постепенно и успоредно с ефективно изравняване на разходите за CO₂ чрез ефективен СВМ, както е посочено по-горе.

Поради изложените по-горе причини CEMBUREAU иска да подчертае колко е важно Регламентът за СВМ и преразгледаната Директива за СТЕ да се разглеждат успоредно от институциите на ЕС.

С всички правила за условност при разпределението на безплатни квоти трябва да се работи внимателно

CEMBUREAU отбелязва, че предложената директива въвежда нови правила за определяне на условията за предоставяне на безплатни квоти въз основа на провеждането на одити за енергийна ефективност.

Енергийната ефективност е ценна възможност и е неразделна част от климатичните амбиции в циментовия сектор, но бихме искали да се подчертаем неща в този подход, които ни смущават:

- СТЕ на ЕС предлага пазарен подход за намаляване на емисиите, при който най-чистите заводи се възнаграждат с по-малък брой квоти, от които трябва да се откажат, докато от по-замърсяващите съоръжения се изисква да закупват повече квоти³. Принципът на условността противоречи на тази идея за пазарна система.
- Идеята за обвързване на тази условност с енергийните одити може да има непредвидени последици. В случая с цимента по-голямата част от емисиите от CO₂ не са от използването на енергия, а от технологичните емисии.
- Подходът на условност, прилаган индивидуално за всяко съоръжение, не позволява на дружествата с различни заводи в ЕС да насочат инвестициите си за декарбонизация в определени – което е необходимо за внедряването на революционни технологии като CCUS.

b. Прегледът на СТЕ трябва да отключи инвестициите в нисковъглеродни технологии и да предостави вярното бизнес решение за CCUS

В CEMBUREAU сме убедени, че предстоящото преразглеждане на СТЕ на ЕС е ключова възможност за подкрепа на ранното внедряване на революционни технологии като например CCUS.

СТЕ на ЕС трябва да подкрепи инвестициите в нисковъглеродни технологии чрез иновативен механизъм за финансиране

Както е обяснено по-горе, технологии като CCUS са от съществено значение, за да позволят силно намаляване на CO₂ в ключови сектори като циментовия, но се очаква те да бъдат внедрени масово след 2030 г. Важно е тяхното внедряване да се ускори, както за да се гарантира, че ЕС ще запази водещата си промишлена позиция, така и за намаляване на CO₂ в по-кратък срок.

В това отношение приветстваме включването в Директивата на Въглеродни договори за разлика (CCD), засилването на фонда за иновации в областта на СТЕ, както и изискването държавите-членки да използват приходите от СТЕ предимно за целите на климата. Отбелязваме, че проектът за Директива за СТЕ предполага, че безплатните квоти, което вече не се предоставят на СВМ секторите ще се търгуват и че приходите ще се начисляват във Фонда за иновации, където „трябва да се обърне специално внимание на проектите в СВМ секторите“. Според нас тази разпоредба задължително трябва да се подсили и да уточнява, че приходите, генерирани от СВМ и спирането на безплатните квоти ще подпомагат на декарбонизацията само на СВМ секторите.

Правилата за отчитане на въглерода на СТЕ на ЕС не трябва да обезкуражават използването на въглерод

CCUS е от решаващо значение за прехода към въглеродна неутралност на циментовия сектор, който отделя 42% от емисиите на CO₂ в промишлеността с хоризонт 2050 г. (виж [Carbon Neutrality Roadmap \(Пътна карта за въглеродна неутралност\)](#) на CEMBUREAU). Прототипите и пилотните проекти, стартирани от промишлеността, демонстрират както ефективността на CCUS за улавяне на емисиите на CO₂ от производството на цимент, така и разнообразните начини за използване на CO₂ освен геоложкото съхранение. Понастоящем европейската циментова промишленост разработва

³ Такъв подход се прилага и в случая на безплатни квоти, при които съоръженията, спазващи основните положения на СТЕ, получават пълния брой безплатни квоти, необходими за покриване на тяхното производство.

значителен брой пилотни проекти за CCUS, с фокус върху повторното използване на CO₂ чрез минерализация (постоянно улавяне на CO₂ чрез карбонизация) или други видове употреба (например като синтетично гориво чрез смесване с водород или за химически цели). Тези иновативни употреби на CO₂ ще подкрепят декарбонизацията и на други промишлености.

Възможността за приспадане на емисиите, които се улавят и след това се използват повторно в базирани на въглерод продукти, е от решаващо значение, за да могат такива иновативни приложения да станат масови. Всъщност, бизнес решението за инвестиции за улавяне (които са големи инвестиции за всяка циментова пещ) зависи от избягването на разходите за CO₂ за уловения CO₂, а възможността за приспадане на уловения CO₂ позволява на завода да претендира за намаляване на емисиите на CO₂, допринасяйки за общата цел за намаляване на емисиите.

Предложената директива за СТЕ застрашава това бизнес решение чрез много тясната дефиниция на понятието „емисии“, а оттам и освобождаването от задължението за отказ от квоти, което би било ограничено до (i) постоянно геоложко съхранение и (ii) CO₂ химически свързан в продукт. Освен това пропускането на изискването CO₂ да се „отделя в атмосферата“, за да е налице „емисия“, може да създаде правна несигурност относно възможността улавящата инсталация да приспада уловения CO₂ от емисиите си.

CEMBUREAU не отрича, че някои проекти за оползотворяване на CO₂ - като използването на CO₂ в синтетични горива - се нуждаят от сериозен дебат относно отчитането на въглерода, тъй като уловеният CO₂ в крайна сметка може да бъде освободен при използването му (например от самолет, който използва синтетично гориво). Ние обаче сме загрижени, че проектът на директивата изцяло застрашава бизнес модела на използване на въглерода с твърде спорни законодателни основания.

Въз основа на гореизложеното CEMBUREAU предлага преразгледаната Директива за СТЕ да препотвърди, че емисия на CO₂ е налице, само ако е налице изпускане в атмосферата и само в точката на изпускане. Прехвърлянето на CO₂ към трети оператор не води до емисии за прехвърлящия завод. Крайното използване на CO₂ не трябва да бъде определящият фактор при квотите за CO₂. Освен това CEMBUREAU смята, че трябва да се обмисли отчитане на отрицателните емисии при използването на биоенергия с улавяне и съхранение на въглерод (BECCS).

с. Изгарянето на отпадъци трябва да бъде включено в СТЕ на ЕС.

В CEMBUREAU сме убедени, че в съществуващата СТЕ изгарянето на отпадъци трябва да се включи заедно с другите енергоемки сектори.

понастоящем европейската циментова промишленост е голям потребител на отпадъци и отпадни продукти, като използва от тях приблизително 36 милиона тона годишно. През 2020 г. в ЕС секторът замести средно 50% от потреблението на изкопаеми горива с горива, получени от нерециклируеми отпадъци. В циментовата пещ горивата от отпадъци се преработват съвместно, като оползотворената топлинна стойност на горивата от отпадъци замества тази от изкопаемите горива и влага пепелта като частичен заместител на суровини, без да оставят отпадъци. Освен че дава на стабилни решения за някои потоци отпадъци и укрепва кръговата икономика, това използване на горива от отпадъци и от отпадъчна биомаса също е ключово за циментовата промишленост в намаляването на емисиите на CO₂ (за повече информация вижте нашата [carbon neutrality roadmap \(Пътна карта за въглеродна неутралност\)](#)).

Поради това включването в СТЕ на ЕС на инсинераторите за отпадъци е от решаващо значение за създаването на равни условия между циментовите пещи и инсинераторите от гледна точка на достъпа до отпадъци. Това ще донесе и значителни ползи за климата, защото ще спомогне да се коригира нелоялната конкуренция с други производители на енергия, които са обхванати от СТЕ на ЕС, и ще постави цена на използването на отпадъци за производство на енергия, точно както понастоящем се прави в европейската циментова промишленост.

Освен това CEMBUREAU принципно подкрепя идеята за разширяване на ценообразуването на въглерода към други сектори. Секторите като автомобилния транспорт или отоплението в сградите имат еластичност на цените, която значително се различава от секторите, обхванати от настоящата СТЕ на ЕС. Поради това в CEMBUREAU смятаме, че разширяването на ценообразуването на въглерода към автомобилния транспорт и сградите трябва да се извърши по отделна СТЕ, в която горната граница може да се коригира така, че да гарантира, че те постигат необходимото намаляване на емисиите на парникови газове, както е предложено в проекта на Директивата.